Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000134113
Datum:	30 maart 2023
Opsteller:	Guido Koolhaas
Portefeuillehouder:	Wethouder E.H.R. Enklaar
Onderwerp:	Advies en besluit geluidsscherm A28 Harderweide

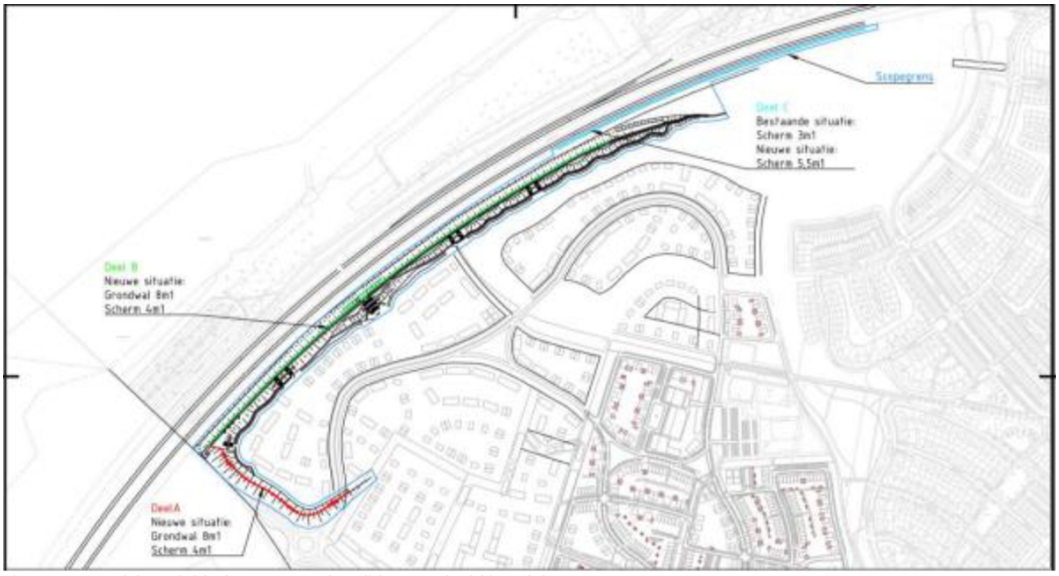
Het college van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen om:
   - het project geluidschermen A28 Harderweide te “splitsen” in delen A + B, waarna later na overeenkomen van de bestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat deel C kan worden gerealiseerd;
   - af te zien van de bouw van een geïntegreerd scherm en als alternatief een traditioneel geluidscherm te bouwen dat gelijktijdig met realisatie of daarna van standaard zonnepanelen kan worden voorzien.
2. Voor de schermdelen A+B:
   - met de voorbereiding van de aanbesteding te starten;
   - opdracht te verlenen nadat de raad heeft ingestemd met afzien van een geïntegreerd scherm en het splitsen van het scherm in de delen A+B en C.

Inleiding

Aanleiding

Op dit moment loopt een studie naar de haalbaarheid van een alternatieve locatie voor schermdeel C. Dit deel ligt ter hoogte van het bestaande geluidscherm langs de A28. Het Rijk is eigenaar van dit scherm dat wij, om aan eisen van de Wet geluidhinder te kunnen voldoen, moeten vervangen door een scherm van 5,5 meter hoog. Met Rijkswaterstaat zijn wij in gesprek over de locatie van het geluidscherm nadat Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat zij niet willen meewerken aan de oorspronkelijke locatie van het scherm. De reden hiervoor is de mogelijke verbreding van de A28 van 4 naar 6 rijbanen waarvoor ruimte nodig is. Tijdens eerdere gesprekken heeft Rijkswaterstaat geen harde eisen gesteld aan de locatie van het scherm. Overigens heeft Rijkswaterstaat op dit moment plannen voor de verbreding, maar is niet concreet op welke termijn verbreding van de A28 noodzakelijk is. De verwachting is dat niet eerder dan over 5 tot 10 jaar meer duidelijkheid bestaat over een mogelijke verbreding van de A28.

Figuur 1: Overzicht geluidschermen Harderwijde opgedeeld in 3 delen

Dit haalbaarheidsonderzoek loopt op dit moment nog, evenals de gesprekken met Rijkswaterstaat. Om het overige deel van het te realiseren project niet verder te verstoren kan het project worden gesplitst waardoor de delen A + B reeds in markt kunnen worden gezet, dit om geen verdere vertraging op te lopen. In de argumenten is dit verder uiteengezet.

Kader
Wet geluidhinder, Duurzaamheidsvisie – de duurzame stad 2020.

Alternatieven
Op dit moment loopt er een haalbaarheidsonderzoek voor de delen A, B en C. Als tussenadvisering vanuit dit proces komt het voorstel om de delen A en B reeds in de markt te gaan zetten om zo geen onnodige vertraging op te lopen in dit proces. Bij de delen A en B zijn er geen bezwaren om dit proces in te zetten.

Het alternatief is om te wachten op de uitkomst van de gesprekken met Rijkswaterstaat voor deel C. Hiervoor is eerst de uitkomst nodig van het haalbaarheidsonderzoek, deze volgt medio mei 2023. Het besluit vanuit het college welke volgt vanuit deze advisering zal de verdere doorlooptijd bepalen.

Voor het deel C lopen de gesprekken met Rijkswaterstaat nog over de toekomstige locatie van het scherm. Deze gesprekken zitten nu nog in de onderzoekende fase en zullen na advies concreet moeten worden gemaakt.

In het haalbaarheidsonderzoek worden er drie scenario's (locaties) voor het scherm deel C onderzocht.

Scenario 1 : Scherm vervangen op de locatie van het huidige scherm
Scenario 2 : Scherm vervangen en plaatsen op grondgebied Rijk, rekening houdend met mogelijke toekomstige verbreding A28
Scenario 3 : Scherm plaatsen op grondgebied van Harderwijk, in het Cresentpark

In een eerder collegevoorstel en besluit, te weten 02430000134113 / 02430000450355, is besloten om in het haalbaarheidsonderzoek Scenario 2 en 3 verder te onderzoeken. Deze keuze naar aanleiding van een tussenadvisering richting het college middels het tussenproduct. Op dit moment lopen de inhoudelijke gesprekken met Rijkswaterstaat nog om hierbij de haalbaarheid van beide scenario's te onderzoeken. Medio mei 2023 wordt de rapportage verwacht als eindproduct van het haalbaarheidsonderzoek. Doormiddel van deze rapportage kan het college een (voorkeur) locatie bepalen en kunnen daarmee de vervolgstappen worden gemaakt voor deel C. Middels een raadsinformatiebrief stellen wij de raad hiervan op de hoogte.

Stikstof
Begin november 2022 heeft de Raad van State korte metten gemaakt met de bouwverstelling voor stikstof. Het gevolg is dat niet alleen voor de gebruiksfase maar ook voor de realisatiefase van alle bouwprojecten depositieruimte nodig is. In de Natuurbeschermingswet vergunning voor Harderweide is geen depositieruimte opgenomen voor de realisatie van het scherm. Gevolg is dat wij voor de realisatie van het geluidscherm de stikstofdepositie moeten berekenen. Als de positie hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar is de realisatie van het geluidscherm niet mogelijk. De opdracht voor de berekening is inmiddels uitgezet. Deze uitkomsten zijn nodig op het moment dat de nog te selecteren aannemer gaat starten na definitieve gunning.

Proces voorbereiding aanbesteding en bouw scherm

De voorbereiding van de aanbesteding van het geluidscherm hebben wij twee keer opgeschort.

Redenen :

1. De voorbereiding is stil gelegd in verband met de mogelijkheid tot wijziging in het reeds eerder opgestelde plan. Op dat moment was het nog niet duidelijk welke akoestische gevolgen dat zou hebben. Dit zoals aangegeven in “CV Overeenkomst met ontwikkelaars over Harderweide fase 2 | 321h0000935 / h210032542”. In het collegebesluit van 25 mei 2021 is het voorstel aan de raad opgenomen.
2. In de gemeenteraadsvergadering d.d. 8 juli 2021 is er middels een raadsbesluit besloten om 100 sociale huurwoningen toe te voegen aan het plan “Harderweide fase 2 en 3”. Dit naar aanleiding van een ingediend amendement.

In samenspraak met de ontwikkelende partijen is het stedenbouwkundige plan gewijzigd.
Deze wijzigingen van het stedenbouwkundig plan zouden mogelijk akoestische gevolgen kunnen hebben. Op basis van het oorspronkelijke plan hebben wij de hoogte van de akoestische afscherming laten berekenen. Voordat wij de aanbestedingsprocedure voor de realisatie van de schermen starten, hadden wij zekerheid nodig: is de beoogde akoestische afscherming ook voldoende voor de gewijzigde opzet van het plan.

Nadat wij met aanvullend akoestische berekeningen hebben vastgesteld dat de oorspronkelijke uitgangspunten nog steeds voldeden hebben wij de voorbereiding van de aanbestedingsprocedure weer opgestart. Inmiddels hebben wij te maken met veranderende omstandigheden vanwege de gevolgen van de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne. Materiaalkosten en energieprijzen zijn drastisch gewijzigd en blijven een onzekere factor. Dat was aanleiding om de plannen voor het scherm opnieuw tegen het licht te houden en dit keer financieel door te rekenen. De uitkomst van deze berekening is aanleiding voor het voorstel om af te zien van het geïntegreerde scherm en een geluidscherm te realiseren wat of gelijktijdig met realisatie of daarna eenvoudig van standaard zonnepanelen kan worden voorzien. In de paragraaf argumenten is de voorgestelde wijziging inhoudelijk toegelicht.

Tevens is de netcongestie in regio Noord Veluwe een grote uitdaging. Op korte termijn is het niet mogelijk om een ‘zware’ aansluiting te krijgen, deze aansluiting is benodigd om de op te wekken energie terug te leveren aan het elektriciteitsnet. Ook is de combinatie realisatie en exploitatie van het energieopwekkende geluidscherm binnen 1 project zeer uitdagend. Door mogelijk in een later stadium de exploitatie van het energieopwekkende scherm in de markt te zetten geef je meer ruimte aan mogelijke lokale initiatieven als dan niet met betrokkenheid van Endura.

Beoogd effect

Voldoen aan de wettelijke normen conform de Wet geluidhinder
Invulling geven aan Duurzaamheidsvisie – de duurzame stad 2020

Argumenten

1. *Splitsen geluidscherm in schermendelen A+B en C*
   Door het project te splitsen is het mogelijk de delen A + B reeds in de markt te zetten, dit betekent aanbesteden en de realisatie opstarten. Hierdoor loopt de bouw van de schermdelen A en B geen verdere vertraging op. De haalbaarheidsstudie met Rijkswaterstaat voor deel C lopen op dit moment nog en worden ook voortgezet. Naar aanleiding van het collegebesluit welke volgt op deze advisering dient daarna de onderhandelingen met Rijkswaterstaat. Op het moment van overeenkomen van de bestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat is het mogelijk deel C op dat moment in de markt te zetten.

Afzien van geïntegreerd scherm (schermdelen A + B)
Een geïntegreerd geluidscherm is in de huidige markt een ‘special’ en heeft meerdere negatieve effecten:
- de mate van opschaalbaarheid en repeteerbaarheid naar andere projecten is zeer beperkt;
- de opbrengsten van de zonnepanelen liggen aanmerkelijk lager;
- het onderhoud vergt meer inzet;
- omdat het een special is zijn de ontwikkelkosten hoger.

De hiervoor genoemde effecten resulteren in een negatieve exploitatie van een geïntegreerd scherm. Door een geluidscherm te plaatsen waaraan tijdens de realisatie of daarna standaard zonnepanelen kunnen worden geplaatst ontstaat flexibiliteit op meerde plekken in de projectuitvoering:
- de planning woningbouw verloopt geen vertraging op;
- de lange levertijd voor elektra aansluiting door Alliander kan beter worden afgestemd met het moment van plaatsen van de zonnepanelen. Op dit moment is er een leveringsstop op het net van Liander, dit door netcongestie welke minimaal tot 2024, maar verwachting ook langer duurt. Zeker voor de zwaardere aansluitingen > 3 x 80A;
- in samenwerking met de inwoners van Harderwijk/Harderweide kan al dan niet met betrokkenheid van Endura een exploitatie van de zonnepanelen worden ingericht waarin de opbrengsten van de zonnepanelen binnen de eigen gemeente blijven.

Afzien van het geïntegreerde scherm geldt alleen voor het geluidscherm op de grondwal. Voor de vervanging van het bestaande geluidscherm van Rijkswaterstaat (deel C), het deel vanaf de Botterbrug richting Amersfoort, was de opzet al om dit te vervangen door een traditioneel geluidscherm omdat een met zonnecollectoren geïntegreerd scherm financieel onrendabel is vanwege de financiële afdracht aan Rijkswaterstaat. De verwachting is dat voor scenario 2 ook de nieuwe opzet voor dit deel van het geluidscherm om dezelfde reden ook financieel niet rendabel is.

2. *Voorbereiding starten aanbesteding*
In onderstaande tabel zijn de doorlooptijden weergegeven van de processtappen.

		2023								
		april	**mei**	**juni**	**juli**	**aug**	**sep**	**okt**	**nov**	**dec**
Separaat		Raadsbesluit								
					Voorbereiding					
								Aanbesteding		
										Gunnen
Parallel 1		Raadsbesluit								
			Voorbereiding							
						Aanbesteding				
								Gunnen		
Parallel 2		Raadsbesluit								
		Voorbereiding								
				Aanbesteding						
						Gunnen				

Separaat

Wanneer in het proces de stappen volgordelijk worden doorlopen is voor de voorbereiding van de aanbesteding eerste een besluit van de raad noodzakelijk. Ons streven is een besluit nog voor het zomerreces, namelijk tijdens de raadsvergadering van 6 juli 2023. Met het voorbereidingsproces kunnen wij dan voor het zomerreces starten.

Risico:
- de realisatie van het scherm start niet eerder dan in Q2-2024
- indien u het voorstel aanneemt in de raadsvergadering van juli 2023 zal het voorbereidingsproces kunnen starten, bij een besluit na het zomerreces start het voorbereidingsproces 1,5 maand later
- in dit scenario zijn kostbare tijdelijke geluidsmaatregelen onafwendbaar ten behoeve van de woningbouw in Harderweide

Parallel 1
Ten tijde van het doorlopen van het raadsbesluit is het mogelijk de aanbesteding reeds voor te bereiden op de uitkomst van de raad. In de maand juli komt de definitieve terugkoppeling van de raad, waarna het mogelijk is om nog enkele aanpassingen door te voeren alvorens de aanbesteding op te staren.
Kans:
- de realisatie van het scherm kan aanvangen in Q1-2024 in plaats van Q2-2024. Hiermee voorkomen we kostbare tijdelijke geluidsmaatregelen ten behoeve van de woningbouw in Harderweide.

Risico:
- indien u het voorstel aanneemt in de raadsvergadering van juli 2023 zal het voorbereidingsproces kunnen starten, bij een besluit na het zomerreces start het voorbereidingsproces 1,5 maand later

Parallel 2
Ten tijde van het doorlopen van het raadsbesluit is het mogelijk de aanbesteding reeds voor te bereiden en te gaan opstarten. Op het moment dat er een definitief raadsbesluit is kan het project worden gegund.
Kans:
- de realisatie van het scherm kan aanvangen in Q4-2023 i.p.v. Q2-2024. Hiermee voorkomen we kostbare tijdelijke geluidsmaatregelen ten behoeve van de woningbouw in Harderweide.

Risico:
- indien u het voorstel aanneemt in de raadsvergadering van juli 2023 zal het voorbereidingsproces kunnen starten, bij een besluit na het zomerreces start het voorbereidingsproces 1,5 maand later

Omgevingswet
De bouw van het geluidscherm en het zonnepanelenscherm heeft geen invloed op de omgevingsvisie en/of het omgevingsplan. Voor beide is uiteraard wel een omgevingsvergunning noodzakelijk. Het geluidscherm heeft invloed op de fysieke leefomgeving, het voorkomt overmatige geluidhinder in Harderweide (wettelijke inspanningsverplichting).

Financiën
Het voorstel heeft vooralsnog geen financiële gevolgen.

Duurzaamheid
Het zonnepanelenscherm geeft invulling aan de Duurzaamheidsvisie - de duurzame stad 2020.

Het voorstel is om af te zien van een geïntegreerd scherm. Bij de aanbesteding houden wij rekening met het ontwerp van het scherm om wel een bijdrage te leveren aan het thema energietransitie. Wij nemen als gunningvoorwaarde in de aanbesteding op dat het geluidscherm op een manier te ontwerpen en realiseren waardoor het in de toekomst mogelijk is om zonnepanelen te plaatsen en aan te sluiten conform eerder

gedacht. Zo kunnen wij invulling geven aan het thema energietransitie. Dit is een koppelkans die als de omstandigheden dit toelaten toekomstgericht kan worden toegevoegd aan het geplaatste geluidscherm.

Communicatie
De raad heeft middelen beschikbaar gesteld voor de realisatie van het geïntegreerde scherm. Nu blijkt dat de bouw van een geïntegreerd scherm niet realistisch en op dit moment niet haalbaar is en het meer voor de hand ligt om een geluidscherm te ontwikkelen waar tijdens of na realisatie standaard zonnepanelen op geplaatst kunnen worden.

Uitvoering
Voor de bouw van de geluidscherm en de zonnepanelen moeten wij de (Europese) aanbestedingsprocedure nog starten. Over de uitvoering kunnen wij anders dan in dit voorstel benoemd in deze fase nog geen informatie geven.

Evaluatie
De evaluatie voor de realisatie vindt plaats via de oplevering van het geluidscherm en het zonnepanelenscherm. Indien dit nodig blijkt kan er ook op ieder moment een tussenevaluatie plaatsvinden om zo deze evaluatie mee te nemen voor deel C.

Bijlagen
1. Raadsbesluit advies en -besluit geluidsscherm A28 Harderweide
2. CV afweging van de scenario’s geluidsscherm A28
3. Tussenproduct scenario’s v2.0